বিদ্যাসাগর বিশ্ববিদ্যালয়

VIDYASAGAR UNIVERSITY

Question Paper

B.A. Honours Examinations 2021

(Under CBCS Pattern)

Semester - III

Subject : SANSKRIT

Paper : C 7 - T

Full Marks : 60

Time : 3 Hours

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable.
The figures in the margin indicate full marks.

[INDIAN SOCIAL INSTITUTIONS AND POLITY]

1. अधोलिखितेषु ***चतुर्णां*** प्रश्नानाम् उत्तरम् प्रदेयम् : 12×4=48

(क) कः खलु शुक्राचार्यः ? शुक्रनीतिसारस्य विषयवस्तु प्रतिपाद्यताम्। प्राचीनभारतीयराष्ट्रभावनायां शुक्राचार्यस्य अवदानं किम् ?

(ख) राजमण्डलतत्त्वं समासेन निरूप्यताम्।

(ग) कः खलु सत्याग्रहः ? महात्मनः गान्धीमहोदयस्य प्रवर्तितायाः सत्याग्रहभावनायाः स्वरूपं उपयोगश्च सत्याग्रहगीतानुसारं विशद्यताम् ?

(घ) भवदीयपाठ्यांशमवलम्ब्य अथर्ववेदीयमन्त्राननुसृत्य नृपस्य राज्याभिषेक इति विषये प्रबन्धो विरच्यताम्।

(ङ) वैदिकयुगे नारीणां स्थानमितिविषये नातिदीर्घः प्रबन्धो विरच्यताम्।

Vidyasagar University

(च) संस्कारः कः ? संस्कारः कतिविधः ? तेषां नामानि उल्लिख यथेच्छं चत्वारः वर्णनीयाः।

(छ) समाजतत्त्वविद्भिः सामाजिकाचारव्यवस्थायाः किं लक्षणमुक्तम्? भारतीयसमाजतत्त्वज्ञानस्य उत्ससमूहानि विलिख्यत्ताम्।

(ज) टीका लेख्या :

(अ) ''चातुर्वर्ण्यं मया सृष्टं गुणकर्मविभागशः''—तात्पर्यं निरूप्यताम्।

(आ) ''पुरुषार्थचतुष्टयम्''

(इ) चतुर्दशधर्मस्थानम्

(ई) उपायचतुष्टयम्।

2. अधोलिखितेषु देवनागर्या संस्कृतभाषया च पूर्णवाक्येन **षट्** प्रश्नाः समाधेयाः : $2 \times 6 = 12$

(क) समाजस्य किं लक्षणम्?

(ख) वैदिकयुगे कास्तावत् प्रमोदक्रीड़ाः प्रचलिताः आसन्?

(ग) धर्मशास्त्रेषु धर्मशब्दः कस्मिन् अर्थे प्रयुक्तः ?

(घ) का नाम अहिंसा?

(ङ) महाभारते शान्तिपर्वणि वैश्यस्य कीदृशं कर्म उल्लिखितम्?

(च) ब्राह्मणस्य कानि कर्माणि निर्धारितानि?

(छ) षड्गुण्यं किम्?

(ज) प्राचीनभारते राष्ट्रभावना प्रचलिता आसीत् न वा?

(झ) सप्ताङ्गराष्ट्रस्य अङ्गानि कानि?

(ञ) मनुसंहिता कीदृशं शास्त्रम्? अस्मिन् ग्रन्थे कति अध्यायाः सन्ति?

Vidyasagar University